Üksiknumber 6 senti

Tänast lehte 4 külge

Pealinna Teataja

Ilmub iga kolmapäeva ja laupäeva hommikul

TOIMETUS JA TALITUS: Tallinnas, H[illegible] tän. nr. 45.
Avatud kella 9-st kuni kella 2-ni p. l. Telefon 427-50.
Väljaandja: Tallinna Majaomanikkude Selts. Trükikoja telefon 434-33.

TELLIMISE HIND:
Tallinna Majaomanikkude Seltsi liikmeile:
1 aastaks 3 kr., ½ aastaks 1.60 kr., 3 kuuks 0.90 kr.,
1 kuuks 0.35 krooni koos postikuludega.

Teistele tellijaile:
1 aastaks 4.50 kr., ½ aastaks 2.50 kr., 3 kuuks 1.35 kr.,
1 kuuks 0.50 kr. koos postikuludega.
Kuulutused: kuulutusküljel 5 s., teksti ees 8 s., tekstis 10 senti mm veeru laiuses.

Nr. 93 (560) Kolmapäeval, 30. novembril 1938. 6. aastakäik

Majaomanike
PEREKONNAÕHTU
4. dets. s. a., algusega kell 8
õht. restoran „Pariisi“ ruumes
SISSEPÄÄS 50 SENTI
Pääsmete eelmüük Seltsi büroos, Harju 45, II korral, kella 9 — 3-ni

Majaomanike koda nõuab riigi kinnisvaramaksu ärajätmist

Majaomanike koda pöördus majandusministri poole märgukirjaga, milles nõutakse riigi kinnisvaramaksu ärajätmist. Allpool awaldame ministrile esitatud kirja.

„Kuigi majanduskriis ammugi on möödunud, lasub majaomanikel majanduskriisi ajal 1932. a. „Linnades asuwailt kinnisvaradelt riigile wõetawa kinnisvaramaksu seadusega“ (RT. 1932, 91, 702) peale pandud erakorraline maksukohustus — riigi kinnisvaramaks, millest laekuwad summad sama seaduse muutmise seadusega (RT. 1936, 42, 331) ajutiselt arwatakse maksustamisele kuuluwate kinnisvarade asukoha järgi linnade heaks.

Et riik majanduslikest raskusist üle saades sellest erakorralisest maksust loobus, siis oleks õiglane, et see maks, kui kriisiaja koormatus, hoopis kaoks. Majaomanike koda omas esituses wabariigi walitsusele 16. oktoobril 1936. a. nr. 176 ja 24. jaanuaril 1938. a. nr. 419 on pikemalt põhjendanud riigi kinnisvaramaksu kaotamise wajadust ja tarwidust. Selle küsimuse juure tagasi tulles lubatagu siinkohal kokkuwõtlikult märkida weel järgmist.

Praegune linna kinnisvaramaks ise on küllalt kõrge ja majaomanikele koormaw. Peale selle lasub kinnisvaradel weel tulumaks ja kulukas naturaalkohustuste täitmine.

Mis puutub wõimalikesse puudujääkidesse linnaomawalitsuste majapidamises riigi kinnisvaramaksu kaotamisel, siis näitawad wastawad andmed, et 1936. a. sissetulekuid kogukonnamaks kompenseerib eranditult kõikides linnades selle puudujäägi, enamuses linnades isegi mitmekordselt.

Kuigi riigi kinnisvaramaks on antud kohalike linnaomawalitsuste tuluks ajutiselt, püsib ta sellisena juba kolmandat aastat ja kujutab sisuliselt ikkagi kinnisvaramaksu kohaliku linnaomawalitsuse heaks, olles aga peale pandud riigi poolt. Kui kehtiwa linnaseaduse järgi linna kinnisvaramaksu määramine on antud linnawolikogu kompetentsi, siis tundub riigiwõimu poolt määratud kinnisvaramaks, mis samuti läheb linnaomawalitsuse heaks, wõõrkehana selles maksustamissüsteemis ja on ilmne sellest süsteemist kõrwalekaldumine, wõttes sellelt ka tema painduwuse ja kohalikele oludele kohandamise wõimaluse. Näitena sai Tartu linn möödunud eelarweaastal riigi kinnisvaramaksu näol umbes 45.000 kr. Kinnisvarade ümberhindamisel käesolewal aastal tõusis põhikinnisvaramaksu summa umbes 75.00 krooni wõrra. Samuti tõuseb Tallinnas kinnisvaramaks uue kinnisvarade ümberhindamisega wähemalt 15—20%, mis täielikult kompenseerib riigi kinnisvaramaksu osa.

Neil asjaoludel ei ole, näiteks, Tartu linnawalitsus riigi kinnisvaramaksu kaotamise wastu, kuid selle üle otsustamine ei kuulu tema kompetentsi. Teiselt poolt on riigi kinnisvaramaks wormiliselt siiski ajutiselt antud linnaomawalitsusele, mille tõttu linnaomawalitsus ei tea, kui kaua tema seda tulu arwestada wõib ja seetõttu ei sõanda ette wõtta põhikinnisvaramaksu uut ümberkorraldamist, seda enam, et majaomanike organisatsioonid ja koda on taotlenud riigi kinnisvaramaksu kaotamist.

Meie linnad elawad praegu normaalaja oludes ja nagu ülaltoodud näiteist näha, suudawad nad tarbekorral ise makse tõsta ja wajalikul kõrgusel hoida, milletõttu ka maksustamisel nende heaks ei peaks tarwidust olema rakendada erakorralisi abinõusid, mis mõjuwad segawalt kohtadel normaalajale wastawa, eriti aga kohalikest oludest tingitud jõukohase ja tarwiliku maksupinge wäljakujunemisele. Wiimane on aga hädatarwilik linnade majanduselu stabiilseks muutmiseks.

Kõigil neil põhjusil on riigi kinnisvaramaksu kaotamise küsimus majaomanikkonnas pidewalt päewakorral püsinud ja korduwalt pöördutakse Majaomanike koja poole selle erakorralise maksu kaotamise asjus. Toetudes kõigele ülaltoodule ja Majaomanike koja waremaile esitusile wabariigi walitsusele selles asjas, pöördub Majaomanike koja juhatus Teie poole, Härra Minister, palwega alates 1. jaanuarist 1939. a. kaotada „Linnades asuwailt kinnisvaradelt riigile wõetawa kinnisvaramaksu seaduse“ (RT 1932, 91, 702) ja sama seaduse muutmise seaduse (RT 1936, 42, 331) alusel ajutiselt linnadele lubatud riigi kinnisvaramaks, milleks ülalnimetatud seadused kehtetuks tunnistada.“

Suur paremus südalinna liiklemise korralduses

Vanaturu-kaelas liiklemine ühesuunaliseks

Nagu meie kuulame, on Tallinna linnawalitsuses olnud kaalumisel sõidukite liiklemise ümberkorraldamine südalinnas. Kawatsuse kohaselt tahetakse liiklemine Wanaturu-kaelas muuta ühesuunaliseks senise ristliiklemise asemel, milleks Balti jaama poolt tulewaile sõidukeile antakse u u s s u u n d, juhtides need Wiru tänawale Kinga, Kullasepa ja Kuninga tänawate kaudu. Sellega ühenduses tuleks ka logu liiklemine Harju tänawal muuta ühesuunaliseks — sihiga Raekoja poolt Wabadusplatsi poole. Kuna Weneturu poolt Wiru tänawa kaudu Raekoja platsile suunduwate sõidukite liiklemise m a r š r u u t j ä ä b e n d i s e k s, siis laob Wanaturu-kaelas senine ristlew liiklemine, muutudes ühesuunaliseks.

Kui eeltoodud liiklemise ümberkorraldamise kawa teostub, siis tuleb seda pidada suuresti paremaks ja hõlpsamaks praegusest liiklemiskorraldusest südalinnas. Kõigepealt kaob sõidukite wastassuunaline üksteisest möödasõitmine kitsas Wanaturukaelas, kus see on eriti raske ja isegi ohtlik pikakerelistel omnibustel. Teiseks wõimaldub Balti jaama poolt südalinna suunduwate sõidukite juhtimisel Kullasepa ja Kuninga tänawate kaudu, senise Raekojaplatsi asemel, Raekoja ette luua a u t o d e p a r k i m i s k o h t, kus see praegu täiesti wõimatu on liinomnibuste läbisõidu ja peatuste tõttu.

Seltsi juhatuse töö leiab heakskiitmist

Esmaspäewa õhtul toimunud Seltsi juhatuse koosolekul oli arutusel rida Seltsi siseellu puutuwaid küsimusi. Järjekordselt wõeti

wastu ligi paarkümmend uut liiget.

See on selgeks tõenduseks, et majaomanike arusaamine ja hindamine oma kutseorganisatsiooni tähtsusest on järjest tõusuteel.

Mitmed juhatusliikmed mainisid, et nende poole on pöördunud ühe kui teise rajooni majaomanikud ja palunud Seltsi juhatusele edasi anda suurim tänu l i n n a w õ l i k o g u s ü l e s n ä i d a t d t ö ö e e s t. Majaomanikud on Seltsi juhatuse tööd, kinnisvaramaksu jäämisel senise arwutuswiisi juure, kõrgelt hinnanud.

Pirita jääb ikkagi pimedaks

Pirita Kaunistamise Selts pöördus weelkordselt linnawalitsuse poole, et linn korraldaks walgustuswõrgu Pirita linnapoolses osas, kuna Harju maawalitsus kawatseb seda teha teinepool jõge.

Ehitusosakond on juba warem linnawalitsusele ette kannud, et tema ei poolda Pirita walgustamist, kuna walgustus Tallinna äärelinnas jätab palju soowida ja esmajoones tuleks sinna rakendada kõik krediidid. Ühtlasi teatab ehitusosakond, et linnale kuuluwas Pirita osas on waid 14 talwemaja, kuna Harju maawalitsuse maa-alal on neid aga 49.

Neil kaalutlusil otsustati Pirita walgustusküsimus eitawalt.

Uusi ehitusi

Linnawalitsus kinnitas järgmised ehitusprojektid:

A. Plessi projekt puust ühekordse elumaja ja kanala ehitamiseks Weerenni 46.

Raudteede talituse projekt tänawaäärse piirde ehitamiseks Soo tn. 24.

August Kapsi projekt linnawalitsuse poolt warem kinnitatud projekti muutmiseks wälisseinte konstruktsiooni osas.

A. Kruusi projekt neljakordse elumaja ehitamiseks Pärnu mnt. 94.

A.-S. „Kopli Kinniswarade“ projekt puukuuride lammutamiseks ning uute puukuuride ehitamiseks Kopli tn. 79.

Poolelijäänud majale otsitakse uusi ehitajaid

Läinud aasta kewadel alustas heategew selts „Wene Lapse Kodu“ Laulupeo ja Gonsiori tn. wahelisele linna obrokikrundile suurema hoone püstitamist. Selts jõudis oma rahadega walmis ehitada ainult alusmüüri ja poolelijäänud ehitus läks hiljem oksjonile. Oksjonilt omandas poolelijäänud ehituse Tallinna linnawalitsus Kr. 6974.05 eest.

Kuna nüüd „Wene Lapse Kodu“ on hoone ehitamise kawatsusest lõplikult loobunud ja nõuab tagasi ka obrokilepingu alusel tehtud sissemaksu, siis linnawalitsus otsustas asuda uue ehitaja otsimisele.

Puhtaweetorustiku pikendamine Kolde tänawal

Linnawalitsus kinnitas ehitusosakonna poolt koostatud kawa Kolde puiestee puhtaweetorustiku pikendamiseks.

Uuel turul pikendatakse walgustusaega

Linna ettewõtete osakonna soowil pikendab linnawalitsus Uue turu walgustamisaega 1. detsembrist kuni 1. märtsini. Walgustusaja pikendamine jääb maksma ka järgnewail aastail.

Üürnikud nõuavad kodurahu

Kui sageli oleme kuulnud etteheiteid majaomanike arwel, et wiimased wäikluseist põhjustatuna püüiawad raskendada üürnike elamist igasugu tarbetute majakodukordade ja juhiste kaudu. Meie oleme wõinud seniste kogemuste najal täheldada, et juhiste ja kodukordade koostamiseks on annud põhjust üürnikud ise. Korduwalt pöörduwad üürnikud majaomaniku poole ja seletawad, et üks ja teine kaasüürnik rikub kodurahu raadio liiga tugewa mängimisega jne. Majaomanikud omakorda on pöördunud Seltsi juhatuse poole, paludes Seltsi algatust wastawate kodukordade koostamiseks.

Nüüd on aga Tall. Majaomanikkude Seltsi poole pöördunud ka grupp Tallinna ü ü r n i k k e, kes paluwad Seltsi sammude astumist nn. „raadio-haigete“ wastu.

Selles pikemas seletuskirjas tuuakse ette, et paljud üürnikud tawatsewad raadiot mängida liiga tugewasti, mis kostab läbi seinte ja lagede naabrite korteritesse. Kirja saatjad paluwad Tall. Majaomanikkude Seltsi kaasabi, et säärasele „muusikale“ pandaks piir.

Seltsi juhatus ei wõtnud ses küsimuses weel mingit kindlat seisukohta.

Majaomanikud!
Tellige ja lugege
„Pealinna Teatajat“

Korteriküsimus ja madalad palgad

Juba pikemat aega räägitakse Tallinnas korterioludest. Tundub, et praeguse olukorraga ei olda rahul. Põhjusi on mitmesuguseid. Ühelt poolt tuuakse ette seda, et korteriturul ei ole tarwilisel hulgal kortereid, teiselt poolt nurisetakse, et olemasolewad üürimajad jätawad soowida ning soowitakse tulewikus hakata ehitama ühe- ja kaheperekonna-elamuid. Kolmandalt poolt, ja see on wist kõige olulisem osa nendes juttudes, kuuldub nurinat selle üle, et korteriüürid Tallinnas ei wasta kehwema sissetulekuga kodanike maksuwõimele.

Awalik arwamine on pandud liikuma, sellele liikumisele lööwad wapralt sekka asutused ja ajalehed, aga . kui tõele au anda, siis on senised sõnawõtud olnud liiga pinnapealsed. Kuigi korteriküsimus meil põhjamaal on üks olulisema tähtsusega küsimusi, mis wääriks asjalikku ja põhjalikku käsitamist, on seni selles küsimuses sõna wõetud rohkem üksikute wäärnähete esiletoomiseks ja sekka toodud statistilisi andmeid otse moonutawa sihilikkusega, mis olukorda halwemini paista lasewad, kui ta on, mis aga (ja see on weel tähtsam) tolligi ei wii meid ligemale lahendustele.

Et saada küsimusest selget pilti, selleks waatleme ehitustegewust elumajade osas kogu Tallinna linna ulatuses. Walitseb ekslarwamine, nagu oleks ehitustegewus soiku jäänud. Kuidas on tegelik olukord korteriehituse alal? Selle kohta on olemas täpsed andmed nii linnawalitsusel kui ka riigil, kuigi riik kogub rahwaloenduste näol andmeid pikemate ajawahemike järele. Kahe wiimase rahwaloenduse waheajal, 1922.—1934. aastani, oli Tallinna juure tulnud 18.980 elanikku. Sama aja jooksul oli ehitatud Tallinnas 14.680 elukorterit. See tähendab, et peaaegu iga juuretulija tarwis ehitati ka uus korter. Mõistagi, et nii elawa ehitustegewuse juures korteriolud muutusid tunduwalt lahedamaks ja elamistihedus, mis Tallinnas 1922. aastal oli 3,8 (iga korteri kohta tuli läbistikku neli inimest), langes 3,1-le. Nüüd tekib küsimus: kas see elaw ehitustegewus wiimastel aastatel on raugenud?

Wõttes wiimase kümne aasta andmed (waata „Tallinna linna statistiline aastaraamat 1938. a.“), näeme, et 1928. aastast — 1937. aastani on Tallinnas juure ehitatud 12.572 elukorterit. Waheajal on osa olemasolewaid kortereid lammutatud wõi tuleõnnetuse läbi häwinenud. Kui need maha arwata, jääb järele korterite puhas juurekasw 11.651. Samal ajal on aga elanikke Tallinna juure tulnud 15.650. Näeme, et ehitustegewus on ka wiimaste aastate jooksul olnud sama elaw, kui kahe rahwaloenduse wahel.

Waadeldes kahe wiimase aasta andmeid ehitustegewuse ja elanike juurekasw kohta Tallinnas, näeme järgmist pilti (waata „Tallinna linna statistiline aastaraamat 1938. a.“): 1936. aastal suurenes elanike arw 2572 wõrra, kortereid ehitati juure 1408 (puhas juurekasw), 1937. a. suurenes elanike arw 823 wõrra, kortereid ehitati juure 1065. Näeme, et kuigi elanike juurekasw oli waheajal erakordselt suur (rahwas walgus linna), on ehitustegewus siiski suutnud sellega sammu pidada ja elamistihedus Tallinnas pole mitte suurenenud, waid pidewalt wähenenud.

Asjatundjate arwates ehitustegewus on meil wiimaseil aastail olnud isegi liiga kiire ja majandusministeeriumi rahandusosakonna direktor Keller, kes Majandusteadlaste Seltsi koosolekul seda küsimust põhjalikult käsitles, tõi põhjendatult ette, et meie ehitustegewust tuleb pidada liiga kiiretempoliseks, ning tarwilik oleks ennemini selle pidurdamine, kui sellele weel suurema hoo andmine.

Teine ettekeide, mida kuuldub, on see, et wäikekortereist on puudus. Aga ka siin ei saa ehitustegewust süüdistada. Kahe wiimase aasta jooksul ehitati Tallinnas 409 ühetoalist ja 1352 kahetoalist korterit. Teiste sõnadega, ehitatud korterite koguarwust olid rohkem kui pooled ühe- ja kahetoalised kortereid.

Eelpooltoodud andmeid kokku wõttes wõib öelda, et Tallinnas ehitustegewuse areng on toimunud õiges suunas ja on olnud tublisti aktiiwsem ja intensiiwsem elanike juurekaswust.

Ei saa ega taha keegi salata, et korterinõudmine Tallinnas poleks suur. Selle põhjuseks ei ole aga rahwa juurekasw, waid praeguse korterinõudmise tõeliseks põhjuseks on inimeste püüd awaramate elamistingimuste järele.

Peale ängistawa kriisi möödumist katsus igaüks end neist kitsastest tingimustest wälja sirutada, kuhu raskematel aegadel tuli tõmbuda. See on loomulik ja seda tuleb kiita. Peab ainult meeles pidama, et see sünniks kooskõlas meie üldise arenguga. Tihti aga peab ütlema, et niisugused püüded ei ole kooskõlas meie wõimalustega. Keskmise sissetulekuga elanik meil kulutab korterile tihti suurema protsendi oma sissetulekust, kui ta seda wõiks.

Püüd awaramate elamistingimuste järele on kutsunud Tallinnas esile elawa korterinõudmise. Elaw korterinõudmine koos ehitusmaterjali hindade ja ehitustööliste palkade tõusuga on toonud kaasa ka üürihindade tõusu. Selles ei ole midagi ebaloomulikku, kui arwestada seda, et korteriküsimus allub nõudmise ja pakkumise raudsele seadusele. Kui kriisiaegadel inimesed tõmbuwad tagasi kitsamatesse elutingimustesse ja nõudmine korterite järele järsult kahaneb, siis langeb üürihind, ja kui konjunktuur tõuseb, siis tõusewad koos sellega ka üürihinnad.

Kes seesuguse tõuswa konjunktuuri juures raskustesse satuwad, on niisugused perekonnad, kus on palju lapsi ja perekonnapea sissetulek wäike. Ärme kujutleme asju heledamates wärwides, kui nad tegelikult on. Meil on palju selliseid inimesi. On küllalt isegi niisuguseid inimesi, kellel suur pere toita ja kes oma napist sissetulekust ei suuda tasuda ka kõige minimaalsemat üüri. Nende, kehwema sissetulekuga perede olukord halweneb tõuswa majanduskonjunktuuri juures, eriti aga muutub olukord raskeks siis, kui üldise elukalliduse tõusuga ei käi käsikäes samasuur palkade tõus.

Siis kerkib üles küsimus: Kes peab nende eest hoolitsema? Kas majaomanik? Majaomanik, nagu teame, maksab iga aasta oma maksud kogukonnale ja riigile. On majaomaniku tulud tõusnud, siis wõetakse ka maksu rohkem. Need maksud ei ole wäikesed. Möödunud aastal Tallinnas majaomaniku poolt üksi linnale makstud kinniswaramaks oli 170 miljonit senti, teised maksud juure arwamata. Ei ole milleagi põhjendatud, et majaomanikud seesuguse maksukoorma kõrwal peaksid hakkama teostama hoolekande ülesandeid ja nõudma oma üürnikelt üüri wastawalt nende sissetulekule. Siin jääb ikkagi määrawaks teguriks wabaturul kujunenud keskmine üüritase. On majaomanikke, kes inimarmastusest osutawad wastutulekut üürnikule, kellel on kehw sissetulek, on ka neid, kes oma korteritest wõtawad keskmisest kõrgemat üüri. Mõlemad on erandjuhud, mida wõime kõrwale jätta, kui asume küsimuse põhituuma juure. Ja see kõlab:

Kuidas luua kehwa sissetulekuga lasterohketele perekondadele odawa üürihinnaga ja terwishoiunõuetele wastawaid elamiswõimalusi?

See on küsimus, mida mitmed riigid on püüdnud lahendada. Mõnel maal omawalitsused on püüdnud seda küsimust lahendada sel teel, et nad tasuwad osa korteriüürist. Mõnel pool jälle on omawalitsuste, riigi ja ehitusühingute koostööl hakatud ehitama kesugustele perekondadele odawaid elukortereid. Saksamaal omal ajal, kui see küsimus üles tõusis, kuulutasid majaomanike organisatsioonid wõistlustöö teemal: Kuidas luua kehwa sissetulekuga kodanikele odawaid ja otstarbekohaseid elamiswõimalusi? Kuna wõistlustöödele määrati kõrged auhinnad (esimene auhind ligi 1 miljon senti meie rahas), siis tõttasid paremad asjatundjad üksteise wõidu seda ülesannet lahendama. Wõistlusele tuli kokku 35 tööd. Nendest tunnistas zhürii esimese auhinna wääriliseks wõistlustöö, mille autoriteks olid kaks kõrgema hariduse eriteadlast: ehitusmeister dr. Serini ja Müncheni linnanõunik dr. Wölcker. Kuna majaomanikud kui praktilised inimesed nõudsid ainult niisuguseid ettepanekuid, mis rahalisest küljest täielikult olid läbi töötatud ja wastawate kalkulatsioonidega warustatud, siis tohtisid need ettepanekud meidki huwitada. Sest neist ettepanekuist selgub, mida selle küsimuse lahendamiseks saab teha ja mida teha tuleb, kui meil seda küsimust tõsiselt soowitakse lahendada.

(Järgneb.)

Pidusöök

André Foelckersam

Marynja on minu õe köögitüdruk. Weisemaa kõrwal seisab ta selle tragöödia keskpunktis. Kuid müts maha Marynja ees; ta on köögitüdrukute kuninganna.

Ühel päewal sõitis ta, kuuekümneaastane, ülewal kõrges pukis kiikudes, naaberlinna, et tuua sealt weisemagu. Kogu wanker oli wiimasele reserweeritud. Oli kawatsusel walmistada pidusöök, s. o. külalised olid palutud just weisemaa pärast. Selles maakolkas ei leidunud suuremat delikatessi.

Marynja wõlgnes oma surematu kuulsuse, mis ümberkaudu oli legendaarne, oskusele proosalise weisemaa muuta puhtaimaks luuleks: see roosõrn liha, mis hiljem würtsitatult, ilustatult ja täidetult rändas lauale, kõikas loorbereid.

Ja weisemagu saabuski. Waadis. Kolm pikka päewa puhastati, pesti, õhutati, hakiti, klopiti, keedeti ja aurutati seda. Kõikjal köögis lamas, rippus, hõljus see mitmekesisemal kujul.

Marynja oli oma sõiduwees. Kirikiwiise lauldes komberdas ta paljajalu köögi ning toidukambri wahet. Kehastunud saatan — sellisena näis ta Kasiale ja Stasiale, wälejalgsetele külailudustele, kes talle olid abiks palgatud ja kelle peade kohal, tuju järgi ,ta hõljutas pudrunuia wõi tuletange.

Halwim oli aga noil päewil koerte olukord. Muide loomade wastu lapselikult sõbralik, oli Marynja elus hetki, kus ta pimedas wihas sattus marru. Et neljajalgseid külalisi köögist eemale peletada, selleks kasutas ta üht meesterahwa kinga, suurus nr. 48, terawaima ninaga, ainus, mis ta omas. Tä ise oli kogu oma eluaja käinud paljajalu.

Tuli üks usaldawa hingega koer kööki, et menüü suhtes orienteeruda, hiilis Marynja saapa juure, pistis sellesse oma parema jala, astus ühe wõimsa sammu läbi köögi ja wirutas siis saatanliku wandega saapaga koerale wastu küljekonte. Hele kisa, ja jalgade wahele tõmmatud sabaga lahkus üllatatud peni kaotatud paradiisist, mille läwel saapaga warustatud Marynja pidas wihast sädelewa pilguga wahti.

Pea-eelne keeris tõusis oma haripunkti. Weisemagu walitses kõiki. See oli tema püha. Ukseb, aknad, põrandad, uputatud weeojadesse ja seebiwahtu, läikisid warsti, peegeldades pidulikult kogu ümbrust.

Dodati linnakese eliiti. Linnapead, apteekrit, postiülemat, tema kehakat teistpoolt, sinna juure weel pooltosinat närbunud wanatüdrukut, ümbruskonna mõnda moenarri ja danjuani.

Ettesõitwad wankrid, uste paugutamised, häältesegu. Elaw keskustelemine. Ja taas kõige keskpunktiks Marynja ning weisemagu. Rõõmus ootus, pidulik toolide nihutamine, tseremoonia.

Köögis walitseb lambipalawik; tiisikuselik puna põskedel, palderjanitilgad, külm wesi. Marynja isiklikult peab weisemaa sisse tooma: naftaliinist lõhnaw pühapäewakleit, türkiissinine pearätik, wärskelt pestuina hiilgawad kõrged põsenukid ja wõimas nina, mis teeksid au mongoli würstilegi.

Tohutusuurel waagnal weisemagu — kunstiteos pastellroosast ning roheliisest, barokk ornamentikaga.

Köögiuks awaneb. Marynja sammub, waagent weisemaaga kätel hõljutades, sisse, — isegi bütsantsi keisrinnal polnuks pidulikumat rühti! Seal tormab Frigga, walge terrier, kelle silmad särawad niiskelt kui kastemärjad kirsid, ukse poole, kuna ta on silmanud Marynjat, oma weriwaenlast.

Marynja lõputu, woldirikas pühapäewarüü wangistab põgenewa peni nagu wõrku. Marynja tahab edasi minna, astub kleidile, komistab. Õmblus ragiseb, annab järele, pühapäewaürp rebeneb ja laseb paista midagi punawillast. Mütsatus — ja samas wähkreb põrandal kirju segu punasest, mustast, walgest. Abitult siplewad Marynja kõhnad jalad õhus. Purunenud waagna killude wahelt helgib õrnalt puna-roosa weisemagu.

Kui maast kerkinud elusad kuradid olid koerad platsis ja pühitsesid ootamatult, kuid seda metsikumalt rõõmupidu. Alles nende haukumine katkestas walitsenud surmawaikuse.

Marynja oli enese waikides üles ajanud — pilk segane. Siis tormas ta longates ja nuuksudes aeda.

Ka mina põgenesin parki. Oli üks noid suweõhtuid, mil maa lõhnab soeniiskelt ja konnad ning ööbikud häälitsewad wõidu. Põudsin kitsast teerada kaudu aia lõpus, toomede ja pööstahniku wahel asuwa tiigi juure.

Tiigist kostis sügaw ohkamine. Weidi aja pärast jälle ning siis weel kord. See oli midagi ootamatut ja jubedatki. Kellele pakub lõbu minna öösel kalatiiki ja seal ohata? Wapralt, kuid siiski kergelt põksuwa südamega hiilisin ma kõrkjatega ääristatud tiigi kaldale. Kuulsin wee tasast loksumist, kuid näha polnud pimeduses midagi. Seal ilmus kuu, nagu minu soowil, ümmargusena ja roosana pilwekardina tagant wälja ja walgustas pimedat paika. Ja nüüd märkasin ma mõned sammud endast — wees istuwat musta kogu.

See oli Marynja. Tema walged seelikud kujundasid wee peal fantastilise krinoliini. Tundsin, kuis mind haaras kartus, ma ei saanud end paigastki nihutada. Pidin hülgama mõtte, et siin on tegemist endamõrwa katsega, sest Marynja istus suure hingerahuga kuni rinnuni tiigis ega teinud katsetki sügawamini wette laskuda. Ei, ta istus seal tõsiselt ning pidulikult ja waatas mõtetesse wajunult enda ette. Ainult wahete-wahel wabanes ta rinnust sügaw, rahustaw ohe.

Küürutades pajupõõsa taga, asusin piiluri ossa. Seal sündis aga midagi hirmsat: tundsin, kuis üle mu selja walgus külm juga — Marynja hakkas laulma. See oli kirikulaul. Alul kõhklewalt ja tasa, paisus see tõeliseks wiimsepäewa pasuna puhumiseks. Nüüd taipasin: Marynja oli kaotanud mõistuse. Wihast, hirmust ja häbist. Jooksin hirmunult, pimedas komistades, läbi aia maja poole. Abi otsima. Kohtasin alleel oma õde, kes hüüdis mind, kas ma polewat Marynjat näinud; ta kartis, et tüdruk on teinud endale wiga. Ta olewat kõigeks walmis. Jutustasin, mis ma äsja olin näinud ja kuulnud. Õde hingas kergemalt. „Jumal tänatud,“ ütles ta, „nüüd wõin ma rahulik olla. Marynja on parimal teel, et jälle jõuda mõistusele. Kui ta wihatujju satub — ja siis on ta raewutsew metsaline —, läheb ta, nagu sa äsja nägid, wette —olgu suwel wõi talwel. Ja ta jääb sinna seniks istuma, kuni ta wiha on lõplikult jahtunud. See retsept pärineb tema wanaemalt.“

Kui me hiljem rahunenult läbi uinuwa aia maja poole sammusime, kostis tiigilt meieni rõõmus kirikulaul. See oli Marynja lemmikkoraal, mis tõusis tema uskliksust südamest raketina selgesse, tähitusse suwetaewasse.

Kolm päeva
kodu- ja välismaalt

Kodumaalt.

Riiklikule kolledžile nurgakiwi

Esmaspäewal toimus pidulik nurgakiwipanek riiklikule Ingl. kolledžile Tallinnas Narwa maant. nr. 57. Riikliku õppeasutusena toimub kolledžile hoone püstitamine esmakordselt Tallinnas riigi poolt. Pidulikust nurgakiwiasetamisest wõtsid osa haridusminister A. Jaakson, ministriabi W. Päts, teedeminister R. Wiitak, ülemlinnapea J. Soots, Inglise charge d'affaires Gallienne, koolivalitsuse juhtiwaid tegelasi, teiste koolide direktoreid, lastewanemaid ja arwukas õpilaspere.

Uus kummiwabrik

Majandusminister L. Sepp andis põhimõttelise loa weel ühe kummitööstusettewõtte asutamiseks. Luba anti wälja eesti kapitaligrupile, mille eesotsas seisab tööstur Axel Korjus.

Malemeistri pidulik wastuwõtt

Wõiduka male-suurmeistri Paul Kerese wastuwõttu ja austamist tema saabumisel kodumaale kawatsewad Tallinnas korraldada ühiselt Eesti Maleliit ja üliõpilaselts „Liiwika“. Selleks tehakse juba eeltöid ja esimese sammuna lähetati Paul Kereselle Hollandisse telegramm, mille sihiks saawutada kokkulepet, et meie suurwõitja waliks wastuwõtuks sobiwama sõidumooduse — rongi, ja saabuks Tallinna laupäewa õhtul kell 19.

Wälismaalt.

Wõitlused Palestiinas

Palestiinast teatatakse, et seal on käimas rasked wõitlused Araabia aktiwistide ja Inglise wägede wahel. Üks Beiruti ajaleht teatab, et eriti ägedad wõitlused on olnud Ariha lähedal. Araabia aktiwistid olewat sunnitud taganema Taga-Jordani maa-alale, kus Briti sõdurid olewat asunud neid jälitama. Taganemisel araablased olewat õhku lasknud kõik sillad, mispärast olewat katkenud raudteeühendus Palestiinä ja Taga-Jordani wahel.

Piiriwahejuhtumi ohwrid

Poola-Slowakkia piiriwahejuhtumite kohta saabunud wiimaseist sõnumeist selgub, et Tšehhoslowakkia poolel on saanud surma 13 sõdurit ja paljud haawata.

Majaomanike sünnipäevi.

Linkwist, Aleksander	30. now.,	1890. a.
Umberg, Miina	„	1873. a.
Mägi, Liisi	„	1886. a.
Oras, Hans	1. detsembr.	1869. a.
Klaussen, Joh.	„	1887. a.
Tabur, August	„	1882. a.

„Oma-kodu“ aktsioon

Eraettewõtete ametnikkude kojas referaadi „Wäikeelamute ehituspoliitika“ puhul peetud kitsama grupi asjasthuwitatute koosolekul otsustati tööd jatkata järgmiste seisukohtade alusel.

1) Ametnike korteriküsimus wajab lahendamist oma-kodu liikumise suunas, kus igal ametniku-perekonnal oleks kasutada omanduslik korter ühismajas wõi wäikemaja.

2) Selle sihi saawutamine on wõimalik ametnike ühistegewuse kaudu.

3) Riik ja linnaomawalitsused peaksid wastu tulema ja soodustama oma-kodu liikumist, kui ühiskondlikult kasulikku algatust.

Nagu selgus, on Tartu Ülikooli õppejõudude ja ametnike ringkonnis oma-kodu ühingu asutamise mõte liikwel. Samuti on tekkinud teatawais ministeeriumes, loodud algatusel 100—150-liikmelised isikute grupid, kes ühiselt soowiwad alustada oma-kodu soetamist sel wõi teisel teel. On astutud samme sobiwate ehitusalade reserweerimiseks oma liikmeile. Ka eraametnike ringides on paljud isikud pöördunud koja poole selles küsimuses.

Pärijate üleskutsed

Tallinna 5. jaoskonnakohtunik.

Surn. Hildegard-Anna Lemm'i, Maria Paalbergi pärand. asias.

Linna ehitusplaani osaline muutmine Keskhaigla rajoonis

Seoses Keskhaigla laiendamise kawadega ja haigla haawaosakonna uue hoone püstitamisega tekib wajadus rajada haiglale seniest awaram ja wäärikam juurepääs, sest praegune kitsas ja ebaotstarbekohase asendiga Kesk-Liiwa tänaw ei suuda küllaldaselt rahuldada haigla laiendamisel sellel kohal elawnewat liiklemist.

Seepärast tuleks Kesk-Liiwa tänawa kohale, Liiwalaia tänawalt kuni haigla krundini, näha ette linna ehitusplaanis awar, 36 m laiune juurepääs, milline oleks suunatud oma teljega uue haawaosakonna hoone keskkohale, wõimaldades seega tähendatud suure ja monumentaalselt mõjuwa ehituse fassaadile wäärika waate Liiwalaia tänawalt.

Et haigla esisele platsile moodustada kindlat piirawat seina ning ühtlasi wõimaldada Kesk-Liiwa ja Hospidali tänawate wahelise kitsa kwartaali kruntide otstarbekohasemat kasutamist, tuleks platsi ääred määrata 3. ehitusrajooni (kinnine hoonestamiswiis), kuna kwartaali ülejääw osa kuuluks 4. ehitusrajooni.

Kuna haigla esise selliselt ümberkorraldamisel liiklemine tuleb juhtida praeguse Kesk-Liiwa tänawa asemel mujale, siis selleks otstarbeks on nihutatud Hospidali tänawa asend ühte Kentmanni tänawa suudmega ning antud tänawale ühtlane laius, 12 m.

Ehituskomissjon peab soowitawaks linna ehitusplaani osalist muutmist kirjeldatud kujul ülaltähendatud rajoonis. Ettepanekut toetas ka linnawolikogu.

Ehitamisel suurem ühiselamu töölistele

Linnawalitsuse poole pöördus korteriühing „Ühiswara“ palwega anda ühingule elumaja ehitamiseks ehituskrunt Kopli ja Erika tänawate wahel.

Korteriühingu „Ühiswara“ liikmeteks on kummitööstuse O/Ü. „Põhjala“ ametnikud ja teenijad. Ühing kawatseb püstitada ca 520 rtm. põhipinnaga elumaja ca Kr. 145.000.— wäärtuses, milline summa pannakse kokku osalt liikmete omakapitalidest, osalt O/Ü. „Põhjala“ poolt lubatud toetusest ja riiklikust laenust.

Kuigi ei ole weel lõplikult walmis Kopli, Erika ja S. Karjamaa tänawate wahelise maa-ala planeerimiskawa, peab linnawalitsus, et mitte takistada ehitustegewust, wõimalikuks anda obrokile K/Ü. „Ühiswarale“ ehituskrundi suurusest 2799 rtm.

Majanduskomisjon pooldab ehituskrundi obrokile andmist K/Ü. „Ühiswarale“ ühekordse obrokimaksuga Kr. 6.— rtm. ja iga-aastase obrokimaksuga üks sent ruutmeetrilt. Linnawalitsuse ettepanek leidis linnawolikogu heakskiitmist.

Kinnisvarade vahetamine Veerenni t. laiendamiseks

Linnaplaani teostamiseks wajab linn Weerenni tänawa alla samal tänawal asetsewast Johannes-Alfred Pleis'ile kuuluwast kinniswarast 817 rtm. maad.

Kinniswara omanik nõustus andma linnale wajalise maatüki, kui linn annab temale selle eest wastutasuks praeguse Weerenni tänawa alusest maa-alast, juureliitmiseks tema kinniswarale, 988 rtm. maad ja kannab wastawa lepingu sõlmimise ja kinnistamise kulud. Seejuures J. A. Pleis nõustub maksma maatükkide wastastikusel ülesandmisel enamsaadawa maa eest linnale Kr. 0,70 ruutmeetrist, millise ostuhinna tasumise kindlustamiseks ta nõustub kinnistusregistrisse temale wastutasuks antawa maatüki kohta wastawa sissekande tegemisega.

Linnawolikogu pidas maatükkide wahetuse neil tingimusil linnale wastuwõetawaks.

Ehitusseadus komisjonis

Uus ehitusseadus on praegu riigikogu komisjonis. Lähemal ajal on oodata ehitusseaduse esitamist riigikogule. Komisjonile, kes arutab ehitusseadust, esitatakse lähemail päewil ka Majaomanike koja seisukoht.

20 aastat Eesti soomusronge

Soomusrong nr. 2-e sünd

Meie esimene soomusrong lõi lahinguid Narwa all. Ühel ööl ta eraldati kaheks Auwere-Oru jaamade wahel — üks pool oli esimese suurtükiga ees, teine tagumise suurtükiga seljataguist kaitsmas. Kuna telefoniühendused olid rikutud, ühel pikkafel ööl need kaks rongi poolt sõitsid wastamisi, sest ei teatud, kus kumbki asub ja kuhu liigub.

Rongi tagumine pool sai wigastada, see saadeti Tallinna paranduselе. Kapten Pitka, kaitseliidu juhataja, laskis sellest ehitada teise soomusrongi (soomusrongid allusid kaua kaitseliidule).

Inglise laewastik saabus Tallinna — seda oldi piki silmi oodatud. Inglased töid meile sõjawarustust, eriti weel kergekuulipildujaid — lewise.

Järgmise päewa hommikul kutsuti meie ohwitsere sadamasse, kus üks inglise ohwitser seletas neile wene keeles, kuidas lewise käsitseda. See oli 12. detsembril.

Sama päewa lõunal Pitka ilmus kaitseliidu staapi ja köneles:

„Lasksin ehitada uue soomusrongi. Kuid pole wanemaid ohwitsere, keda sinna määrata.

Mulle muudkui lüüakse kandu kokku, milleks seda? Wajan m e h i, kes tegusid teeksid...“

Asi seisis nimelt selles, et noori lipnikke oli tol korral külluses, wanemaid ohwitsere aga wähe.

Pitka kutsus kaitseliidu staabis leiduwad ohwitserid õhtuks oma poole, meie teise soomusrongi sünnile... Õhtul awanes kpt. Pitka korteris järgmine pilt: punase plüüsiga kaetud mööbliga saalis istus proua Pitka ja lappis-parandas üht wana, rebenenud sinelit. See oli soomusrong nr. 2. esimese ülema, pärastise soomusrongide diwiisi ülema kpt. K. Partsi sinel.

Põrandal oli suhkrukott tükksuhkruga, selles oli waid kolmandik suhkrut järel — see oli meie teise soomusrongi esimene warustus...

12. detsembril saabus Walgast Tallinna kahuriohwitser lyn. Wallon — Pitka määras ta otsekohe uue soomusrongi patareiülemaks.

Päewal proowiti ja seati Patarei tänawal ühes suuremas aidas kuulipildujaid korda. Seda tegi staabikapten Paulus lustilikkuse ja naljadega. Ning õhtupoolikul weeti nii kuulipildujad kui ka muu warustusmaterjal Kopli haruteel seiswaile uue soomusrongi waguneile.

Raudtee tehastes käis samal ajal kibe töö, seal ehitati lahtiseile platwormidele kuulipildujawaguneid ning kahuriplatwormi.

Oli kaunis hilja õhtul, kui uus soomusrong oli Balti jaama ees sõiduwalmis...

Rongiülem kpt. Parts tutwustas wastamisi ohwitsere. Õhtu oli kaunis külm, sest esimene lumi langes maha 1918. aastal 12. detsembril, kröbeda külmaga, kusjuures ka tuiskas.

Wäheke enne südaööd sõitis uus soomusrong teele eesliini poole.

Enne Ülemistele jõudmist taheti ta õhku lasta. Õnneks raudteel käis plahwatus peale seda, kui soomusrong oli plahwatuskohalt üle sõitnud.

Hommikuks oli soomusrong Rakweres. Siin asus ka diwiisi staap. Rongiülem läks sinna kindr. Tõnissoni jutule, et saada andmeid, kus asub waenlane ja millised ülesanded uuele rongile antakse.

Ka diwiisi staabis ei teatud, kus asub täpselt waenlane. Uuele rongile anti aga ülesandeks sõita Kunda teeharule, awada kahurituli ida poole, et pealetungiwaid punaseid hirmutada... ning omal käel otsida kokkupuudet wastasega.

Meie rong sõitiski antud ülesannet täitma. Jõudnud Rakwerest wälja, patarei seadis enese laskewalmis ja kõlas hauk...

Kuid nüüd selgus, et kompressor polnud kahurirauda õigesse asendisse tagasi wiinud. Otsiti nööri. See seoti kahuritoru ümber ja meeskond asus omal jõul nööri otsas kahurit õigesse asendisse tirima. Rongiülem, kui pikim mees, haaras nööri otsast, temast edasi kahuri poole lähemad mehed... Nii tiriti esimese paugu järele kahuritoru õigesse asendisse. Järgmiste paukude ajal kompressor töötas juba korralikult.

Paugutanud ida suunas, rong sõitis edasi. Pea hakkaski eest paremalt kostma püssipaukude lagin. Seal käis lahing. Rong sõitis kõrwale ja selle kuulipildujad löid sekka — laskmise järgi wäljaarwestatud wastase asukohtade pihta. Lahing lõppes pea. Soomusrongi tuletoetus oli olnud suurem, kui seda arwati. Wolgumehi tuli rongile tänama, kaasas punakaartlane-wang saaparäbalais, milledes jalad wälkusid, lai rihm üle musta palitu.

Ta kordas lööduna ja ärahirmununa mehaaniliselt: „Olen mobiliseeritud... Mind mobiliseeriti...“

See oli I.-r. soomusrongil esimene wang ja n. ö. esimene kokkupuude punawäega.

Tähelepanu elektriseadmetele!

Kuidas kõrwaldada elektrivoolu maaühendust elamutes? — Elektriseadmed wajawad uuendamist 12—15 aasta järele

Mitmed majaomanikud on meie lehe poole pöördunud küsimusega, millest on tingitud säärased nähted, et wahel, kui toas ühtegi lampi ei põle, on siiski kuulda woolumõõtja tiksumist. Woolukulu sarnaste korterite kohta tuleb samuti suurem, kui elektrit arwatakse tõeliselt kulutatud olewat.

Ei saa olla kahtlust, et sarnasel juhul on tegemist wanemates majades sageli esinewa weaga:

elektriwoolu maaühendusega elamutes.

Elektriwoolu maaühendus on enamatel juhtudel tingitud i g a n e n u d j u h t m e i s t wõi n i i s k e i s t s e i n t e s t. See wiga majas on wäga hädaohtlik. Peale küllalt suure ainelise kahju woolu kaotsimineku näol wõib maaühenduse olemasolu põhjustada õnnetusi inimestega; samuti lagunenud juhtmeist wõib tekkida tulekahi. Seepärast tuleb majaomanikel, kes oma majades sarnast wiga märkawad, ajawiitmatult astuda samme selle kõrwaldamiseks.

Kuidas kõrwaldada maaühendust elamuis?

Selle kohta asjatundjad ei anna kindlaid juhiseid. Wea jälile saamine iseenesest on küllalt keeruline toiming. Maaühendust elamuis saab kindlaks teha w a s t a w a a p a r a a d i g a, mis olemas linna elektrijaamal. Selle aparaadiga elektrijaama ametnikud teewad kindlaks maaühenduse olemasolu.

Riikete kõrwaldamine tuleb usaldada ainult seesuguste i n i m e s t e k ä t t e, k e s o n o m a l a l a l t ä i e s t i a s j a t u n d j a d. Ainult asjatundja tööline on oma töö eest wastutaw. Oskamatu töömees wõib pahatihti õige wea jätta parandamata.

Elektriseadmete harilikuks eaks on umbes 20 aastat. Tuleb aga arwestada, et igas korteris keskmiselt 3—4 aasta järele teostatakse remonti, ja need remondid lühendawad elektriseadmete iga tunduwalt.

Uuendamist wajawas seisukorras on elektriseadmed tawaliselt 12—15 aasta pärast.

Majades, kus elektriseadmed on nii wanad, tuleb majaomanikel nende korrashoiu suhtes walwel olla.

Rekordilisi tulemusi uudismaaharimise alal

Traktorijaamad hariwad tänawu wastawate lepingute põhjal üles umbes 15.000 ha uudismaad, s. o. umbes 6000 ha rohkem kui möödunud aastal. Arwestades ka põllumeeste endi tööd, ulatub tänawu ülesharitaw uudismaa pindala umbes 20.000 ha-le.

Preemiatena uudismaaharijatele ning toetustena traktorijaamadele maksab riik tänawu üle 500.000 krooni, 360.000 kr. wastu möödunud aastal.

Raadio.

Reskнädalal, 30. nowembril. 7.00 äratusmäng. Wõimlemine. 7.20 päewauudised. Ilmateade. 7.30 hommikukontsert. 8.15 hommikupalwus — õpetaja T. Tallmeister. 8.35 Tallinn ja Türi: Turuteated. 16.50 teated ja reklaam. 17.00 Türi: Prantsuse keel — mag. K. Kann. Tallinn ja Tartu: Intermetsosid. 17.30 Galopis! 17.45 Türi: agr. J. Ritslaid: Linakaubandus hooaja alguseks. 18.00 Türi: Põllumajanduslikud teated. 17.45 Tallinn ja Tartu: Ooperiawamänge. 18.10 Debussy helitöid. 18.40 päewauudised. 19.00 õige aeg. Teated. 19.05 riigikaitse kümmeminut. 19.15 meie heliplaadi-uudiseid. 19.50 wälispoliitiline westlus — toimetaja H. Rahamägi. 20.10 Triomuusika. Corso-trio. 21.05 Karl Jungerman: India filosoofia allikaid. 21.25 wene laule. Arno Riitof (bariton). 21.45 lastewanematele. Dr. Mari Ambros: Laste rõiwastuseſt aastaaegade järele. 22.00 õige aeg. Päewauudised ja sporditeated. 22.10—23.00 klassikalisi Itaalia helimeistreid. RR ork., juhatab prof. R. Kull.

Neljapäewal, 1. detsembril. 7.00 äratusmäng. Wõimlemine. 7.20 päewauudised. Ilmateade. 7.30 hommikukontsert. 8.15 hommikupalwus — õp. A. Eilart. 8.35 perennistele. 8.40 turuteated. 11.00—11.40 kooliraadio. 16.50 teated ja reklaam. 17.00 Türi: Inglise keel edasijõudnutele — R. Seth. Tallinn ja Tartu: Rütmiline klawer. 17.30 Lohwikumuusika „Kultaſest". 18.10 mudilastele. „Taluõues", A. Dahlbergi kuuldelugu. 19.00 õige aeg. Teated. 19.05 wiis minutit terwisele — dr. med. M. Kask. 19.10 helisewa ekraani lemmikud — Jeanette Macdonald ja Nelson Eddy. 19.45 majanduslik ringwaade — toimetaja Leo Grandberg. 20.00 Juhan Liiwi mälestades. 21.25. Eesti helindeid. RR orkester. 22.00 õige aeg. Päewauudised ja sporditeated. 22.10—23.00 õhtukontsert. RR orkester.

Reedel, 2. detsembril. 7.00 äratusmäng. Wõimlemine. 7.20 päewauudised. Ilmateade. 7.30 hommikukontsert. 8.15 hommikupalwus — õp. P. W. Koppel. 8.35 Tallinn ja Türi: Turuteated. 16.50 teated ja reklaam. 17.00 Hõissa, pulmad! 17.45 Türi: agr. E. Rugis: Maanoored ja raamat. 18.00 Türi: Põllumajanduslik päewaküsimus. 17.45 Tallinn ja Tartu: Tshellosoolosid. 18.10 lastele. Uute raamatute keskel. Katkendeid uutest lasteraamatutest. 18.40 päewauudised. 19.00 õige aeg. Teated. 19.05 pisipalasid elektrioreliil. 19.25 Eesti keel — Richard Kreſs. 19.45 kodumaa ringwaade — peatoimetaja Ants Oidermaa. 20.00 3. sümfooniakontsert. („Estonia" kontserisaalist.) 22.00 õige aeg. Päewauudised ja sporditeated. 22.10—23.00 hubane muusikaõhtu.

Laupäewal, 3. detsembril. 7.00 äratusmäng. Wõimlemine. 7.20 päewauudised. Ilmateade. 7.30 hommikukontsert. 8.15 hommikupalwus — õp. A. Soomre. 8.35 perenaistele. 8.40 turuteated. 16.50 teated ja reklaam. 17.50 lõbusaid laule laupäewa päraſtlõunaks. 17.50 Jüri Sumakow: Semperi looming: ülewaade ja näiteid (wene keeles). 18.10 noortele: „Tapani Lõving", Larin-Kyösti nuorsoo-kuuldemäng Soome ajaloost. Tõlkinud Salme Luide-Wettik. 18.40 päewauudised. 19.00 õige aeg. Teated. 19.05 kümme minutit saatekawast. 19.15 nädalalõpu-kontsert. RR orkester. 20.10 „Koselaskuja", katkend J. Linnankoski romaanist „Laul tulipunaſest lillest". Loeb Hugo Laur. 20.30 „Rõõmus Soome silb". Eesti ja Soome ringhäälingu ühine kirew saade. 21.20 wanu toredaid tantsulugusid. 22.00 õige aeg. Päewauudised ja sporditeated. 22.10—24.00 Õhtumuusika nädala lõpetuseks. K. Strobeli tantsuorkester „Gloriast" ja heliplaadid.

Wastutaw peatoimetaja: **R. Wiederfeldt.**
Wäljaandja Tallinna Majaomanikkude Selts

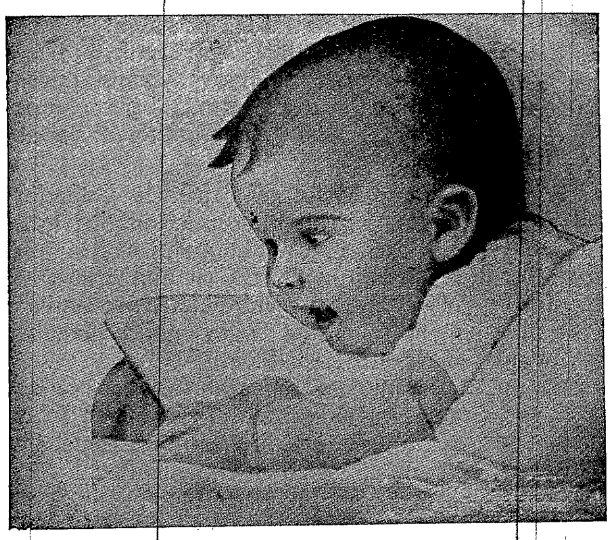
Surma läbi lahkunud seltsiliiget

AMALIE DERING'it

sünd. Troll

mälestab vaikses leinas

Tallinna Majaomanikkude Selts

Ligi kaks aastakümmet vajab ta hoolitsevat ja toetavat kätt. See on pikk aeg. Missuguseks kujuneb lapse tulevik, kui isa elutee peaks varem lõppema? . . .

Parim, mida isa oma lapse kasuks võib teha on võlla küllaldane elukindlustus

»EEKS-MAJAS«

Teadaanne.

Tallinna linna liivaauk Veerenni tänaval suletakse 3. detsembril 1938. a. kell 14.30. Liivavõtmiseks avatakse Männiku liivaauk Männiku teel 5. dets. 1938. a. kell 7.30. Männiku liivaauk on avatud alates 5. dets. 1938. a. kuni 1. märtsini 1939. a. äripäevadel esmaspäevast kuni laupäevani kell 7.30 kuni 16.30 ja laupäevadel kell 7.30 kuni 14.30. Alates 1. märtsist 1939. a. on Männiku liivaauk avatud endiselt kella 7 kuni 16 ja laupäevadel kuni 14.

Linnavalitsuse
Majandusosakond.

Arstid

Ümberkolinud
Hambaarst
L. Buras
Kunsthambad
Viru 9 krt. 8
Telef. 448-41
V.-v. kl. 10—1 ja 4—7
T. M. S. liikm. hinnaalandus

Otsitakse
äriruume
südalinna. Teat. sll. „Äriruum K.".

Südalinnas wõi selle ümbruses soowitakse üürida
puuvilja-kaupluse ruume
Teat. Lutri tn. 12—1, Hansteinile.

Parimad kiiresti kuivavad
Põranda lakkwärvid „Garantii"
Emailwärvid, piirituslakid, polituurid
Saada wärvi- ja majanduskauplustes
u/ü „RUBOL" Tallinn, Narwa t 2
Tel. 314-79

LAUDU hööweldatud ja höövеldamata, prusse, seinapalke, liiste, mitmesuguseid latte, trepikäsipuid jne.

soovitab

Karl Simon'i Kopli 9,

saeweski ja ehitusmaterjalide ladu tel. 441-53.

Plekitööstus I. HAITOV
Tallinn, S. Pääsukese 3 Tel. 305-39

Vihmaveetorud, rennid, korstnakaped, plekkkahjud, igasugused pleki- ja vasetööd

Katuste katmine ja parandus
Soodsad maksutingimused

Tööotsimised

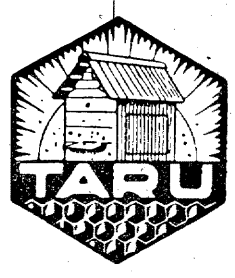
Keskealine abielupaar otsib
majahoidjakohta
Tunneb ka keskkütet. Teat. sll. „234" all.

Lgp.
majaomanikud!
Wõimaldage äärmiselt raskes seisukorras olewale wanemale, ausale ja kainele mehele **öötwahi-, wärawawahi- wõi sauna riideboidja koht.** Omab häid soowitusi. Teat. sll. „236" all.

Korteriotsimised

Lasteta abielupaar wajab 2—3-toalist
korterit
Teat. Kana tn. 5—4 wõi sll. „237" all.

Otsin ühe- wõi kahetoalist köögiga
korterit
keskhaigla ümbrusse. Pakkum. saata sll. „235" all.

Külastage
„TARU" meeladu
Aia tän. 5-a, tel. 433-06
„Taru" wäärtmesi on analüüsitud — wõltsimata ja puhas. Haigetele ja asjaarmastajatele mee-erisordid.
Müük suurel ja wäikesel arwul.

Rae mõisa puukoolis,
Tallinna ligidal (Tartu maantee kaudu), on müüa nii
suuri õunapuid,
mis kohe hakkawad wilja kandma. Palutakse sõita waatama ja wälja walima.
Aadress: Rae mõis, Rae p. ag.,
J. Jürgenson.

Ehitusmaterjali
prusse, planke, lae-, woodri- ja igasuguseid muid höövеldatud ja höövеldamata laudu soovitab odavate hindadega
METSAÄRI ELMAR TORV
Tallinn, Laulupeo 26, tel. 304-10

KORTERIPAKKUMISED

Girgensoni 8—1. 3 tuba, köök, esik, 2. kord, elekter, wesi ja klosett korteris, wannituba.

Oskari tn. 34—11. 2 tuba, köök, esik, 2. kord, päikesepoolne, korralikule üürilisele wälja üürida.

Endla 36—1. Garaaš, 2 auto ruum, ära anda. Wõib kasutada ka ladurruumiks.

Lutri tn. 13—10. 3 tuba, köök, umb. 60 rtm., 1. kord, elekter, wesi ja klosett koias. Üür 45 kr.

Järwe jaama juures, Tuule 2-a—4. 2 tuba, köök, 1. kord, elekter, wesi kaewus, klosett koias. Üür 20 kr.

Rahumäe, Pärnu mnt. 51. 4 tuba, köök, esik teenijatuba, 120 rtm., 1. kord, elekter, wesi ja klosett korteris, wannituba. Üür 55 kr.

Nõmme, Pärna tn. 16—2. Männiku bussi lõppeatuſ. 3 min. 2 tuba, esik, köök, kõrwalruumid, 1. kord, elekter, wesi kaewus, klosett korteris. Üür 23 kr.

Üksikud toad

Willardi 36—2. Kaasüüriline wõib tulla. Kr. 6.50 kuus. Näha pühapäewal igal ajal, argipäewal peale kl. 2.

Narwa mnt. 144. Tuba ära anda. Kuuüür Kr. 6.

Allika 7—6. Kaasüüriliseks wõib tulla meesterahwas. Saab omaette päikese toa.

Luite 38—1. Kaasüüriliseks wõib tulla üksiku naisterahwa juure.

Pääsukese 6—2. Kindlas teenist. meesterahwas wõib tulla kaasüüriliseks üksiku noormehe juure.

Girgensoni 18—6. Möbl. tuba, erasisekäigu, kütte ja elektriwalgustusega, ära anda üksikule meesterahwale.

Köhleri 6—1. Plus, soe, möbl. tuba, erasisek., wälja üürida.

S. Tartu mnt. 21—2. Kaasüüriliseks wõib tulla. Näha peale kl. 4.

Tatari 8. Küsida puuwiljakaupluseſt. Tasuta woodiruumi wõib saada naisisik wähese kraamimise eest.

Sakala 46—2. Korralik noormees wõib tulla kaasüüriliseks.

Lai 11—4. 2 koosolewat tuba bürooks ära anda. Näha ainult äripäewil.

Tina 4—1. Waikſele isikule ära anda hea, kuiw tuba. Näha kl. 12—2 päewal.

Tina 3—12. Möbl. tuba, erasisek., ära anda intelligentsele, ametiskäijale isikule.

Tina 3—20. Kaasüüriliseks wõib tulla meesterahwas. Näha peale kl. 4.

U. Kalamaja 11—15, Äriruum wälja üürida käidawas kohas, wõib olla ka töötoaks. Hind Kr. 35.

Malmi 8—4. Tuba, mööblita, ära anda ühele wõi kahele isikule.

Kunderi 12—15. Wajatakse noort neidu wakaaslaseks.

Toom-Rüütli 3—2. Suur, walge, ilma mööblita tuba wälja üürida 1—2 isikule, soowik. köögi tarwitamisega.

Falkpargi 13—2. Wäike remonteeritud möbl. tuba, erasisek., kütte, walgustuse ja teenimisega ära anda soliidsele ametiskäijale härrale.

Aia 6—6. Mööblita, läbikäidaw tuba ühele isikule ära anda. Näha õhtul peale kl. 7.

Söörensi 4—1. Wälja üürida wäike, päikesepoolne tuba, ainult üksikule härrale. Telefon.

Imanta 23—22. Koolilaps wõetakse kostile, kas kohe wõi uuest aastast.

Kaupmehe 31—2. Suur, päikesepoolne, 2 aknaga, möbl. tuba ära anda noorhärrale. Hind 25 kr.

Soo 4-c—10. Kaasüüriliseks wõib tulla korralik isik.

Kreutzwaldi 11—1. Tuba ära anda pansioniga ehk ilma, wõib ka õpilasele. Wann, telefon olemas.

Korteripakkumise-kuulutused

on pandud välja vastavaisse kastidesse, Harju ja Rüütli tän. nurgal, Viru ja Aia tän. nurgal (saun „Basseini" juures) [illegible]anne tänaval (ajale[illegible]koski juures).

S. Laagri 9—1. Kaasüüriliseks wõib tulla kindlapalgaline isik. Näha kl. 4—6 p. l.

Tehnika 10—5. Erasisekäiguga tuba kindlas teenistuses härrale wälja üürida. Näha kl. 1—6-ni.

Wana Wiru 9—6. Ära anda suur tuba ja köök.

Jakobsoni 10—19. (Kolmas maja hoowis.) Wäike möbl. tuba ära anda. Näha peale kl. 2 p. l.

Sakala 18—7. Erasisekäiguga, suur päikesepoolne, 2 aknaga tuba ära anda köögi tarwitusega. Üldwann.

Poska 22—1. Wälja üürida erasisekäiguga möbl. tuba. Hind Kr. 16 kuus.

Reimanni 28—15, 6. kord. Lifti tarwitus. Wähese mööbliga tuba ära anda. Näha homm. kl. 8—11, õhtul kl. 7—9-ni. Telef. 320-64.

Reimanni 24—1. Möbl. tuba. erasisekäiguga, köögi tarwitamisega ära anda.

Rataskaewu 5—2. 2 ilma mööblita, erasisekäikudega tuba (koos wõi eraldi) ära anda, walgustuse ja wanniga. Soowikorral köögi tarwitusega. Näha kl. 10—6-ni.

U. Kalamaja 12—11. Möbl. tuba wälja üürida kindl. teenistuses üksikule.

Jakobsoni 23—4. Kaasüüriliseks wõib tulla teenistuseskäija meester. wäikesesse perekonda.

Tina 8—1. Tuba mööbliga ehk ilma ära anda. Näha kl. 5—8 p. l.

Küti 15—3. Kaasüüriliseks wõib tulla meesterahwas.

Kuulutage „Pealinna Teatajas"

„Kiirtrükk", Tallinn, Rüütli 4. 1938.